

L E G E

privind contractele de credit pentru consumatori

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege creează cadrul legal necesar pentru aplicarea prevederilor Directivei 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului UE din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori și de abrogare a Directivei 87/102/CEE a Consiliului UE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 133/66 din 22 mai 2008.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul legii

Scopul prezentei legi este dezvoltarea cadrului legal necesar pentru asigurarea protecției intereselor economice ale consumatorilor prin crearea de condiții echitabile pentru obținerea creditelor de consum, precum și prin stabilirea unor norme de comportament responsabil al creditorilor în acordarea creditelor pentru consumatori.

Articolul 2. Domeniul de reglementare

(1) Domeniul de reglementare al prezentei legi sînt contractele de credit pentru consumatori.

(2) Prezenta lege nu se aplică următoarelor tipuri de contracte:

a) contracte de închiriere sau de leasing operațional, în cazul cărora obligația de cumpărare a obiectului contractului nu este stabilită nici prin respectivul contract, nici prin vreun contract separat; se consideră că există o astfel de obligație în cazul în care creditorul decide acest lucru în mod unilateral;

b) contracte de credit sub forma unei facilități de tip „descoperit de cont” (overdraft) și în baza cărora creditul trebuie rambursat în termen de o lună;

c) contracte de credit în baza cărora creditul este acordat fără dobândă și fără alte costuri;

d) contracte de credit cu termen de rambursare de 3 luni și pentru care sînt de plătit numai costuri ce prevăd plata unei dobînzii ce nu depășește rata de bază a dobînzii stabilite de către Banca Națională la data acordării creditului;

e) contracte de credit acordate de către un angajator angajaților săi cu titlu accesoriu, fără dobîndă sau cu o dobîndă anuală efectivă mai mică decît cea practică pe piață și care nu se oferă altor persoane, ci numai angajaților;

f) contracte de credit încheiate cu o societate de investiții cu scopul de a permite unui investitor să efectueze o tranzacție cu unul sau mai multe instrumente financiare în conformitate cu legislația privind piața de capital;

g) contracte de credit care sînt rezultatul unei hotărîri pronunțate de o instanță judecătorească sau de o altă autoritate instituită conform legii;

h) contracte de credit privind amînarea, cu titlu gratuit, a plății unei datorii existente;

i) contracte de credit referitoare la creditele acordate unui public restrîns în baza unei dispoziții legale de interes general, la o rată a dobînzii mai mică decît cea practică în mod obișnuit pe piață sau fără dobîndă, sau în condiții care sînt mai avantajoase pentru consumator decît cele obișnuite de pe piață și cu dobînzii mai mici decît cele practicate în mod obișnuit pe piață;

j) contracte de credit încheiate de o asociație de economii și împrumut.

(3) În cazul contractelor de credit sub forma facilității de tip „descoperit de cont” (overdraft), conform cărora creditul trebuie rambursat la cerere sau într-o perioadă de 3 luni, se aplică art. 1–3, art. 4 alin. (1) și (2) lit. a)–c) și alin. (4), art. 6 alin. (1)–(3), art. 7–9, art. 10 alin. (1) și (3), art. 16, art. 19, art. 21 și art. 23–27.

(4) În cazul contractelor de credit sub forma facilității de tip „descoperit de cont” (overdraft) cu aprobare tacită, se aplică art. 1–3, art. 22, art. 24, art. 26 și art. 27.

(5) Art. 1–4, art. 6, art. 7, art. 9, art. 10 alin. (1) și alin. (3) lit. a)–i), l) și r), art. 11, art. 17, art. 20 și art. 22–27 se aplică în cazul contractelor de credit care prevăd acordul creditorului cu consumatorul asupra unor formalități privind amînarea la plată sau metodele de rambursare, în cazul în care consumatorul și-a încălcat deja obligațiile cuprinse în contractul de credit inițial și dacă:

a) astfel de formalități ar fi susceptibile de a elimina necesitatea unor acțiuni în instanța de judecată în legătură cu respectiva încălcare;

b) consumatorul nu ar fi, prin aceasta, obligat să respecte clauze contractuale mai puțin favorabile decît cele din contractul de credit inițial.

(6) În cazul în care contractul de credit menționat la alin. (5) se înscrie în domeniul de aplicare al alin. (3), se aplică numai dispozițiile alin. (3).

Articolul 3. Noțiunile principale

În sensul prezentei legi, noțiunile utilizate au următoarele semnificații:

bonitatea consumatorului – capacitatea consumatorului de a restitui, la scadență, creditul conform contractului de credit, inclusiv dobânda și costurile aferente;

consumator – persoană fizică care intenționează să comande ori să procure sau care comandă, procură ori folosește produse și servicii pentru necesități nelegate de activitatea de antreprenor sau cea profesională;

creditor – persoană fizică sau juridică care acordă sau se angajează să acorde credite sau împrumuturi fiind în exercițiul activității sale comerciale sau profesionale;

contract de credit pentru consumatori – contract prin care un creditor acordă sau se angajează să acorde unui consumator un credit sub forma de amânare la plată, împrumut sau alte facilități similare, cu excepția contractului pentru prestarea de servicii în mod continuu sau pentru furnizarea de bunuri de același fel, atunci când consumatorul plătește pentru acestea în rate, pe toată durata furnizării lor;

contract de credit legat/unit – contract de credit care, din punct de vedere obiectiv, constituie o unitate comercială/economică și servește exclusiv finanțării unui contract ce are ca obiect furnizarea unor bunuri sau prestarea unui serviciu;

costul total al creditului pentru consumatori – toate costurile, inclusiv dobânda, comisioanele, taxele și orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit și care sînt cunoscute de creditor, cu excepția taxelor notariale; costurile pentru serviciile accesorii aferente contractului de credit, în special valoarea medie a primelor de asigurare, sînt incluse în cazul în care obținerea creditului sau obținerea acestuia potrivit clauzelor și condițiilor prezentate este condiționată de încheierea unui contract de servicii;

dobînda anuală efectivă (DAE) – costul total al creditului pentru consumator exprimat ca procent anual din valoarea totală a creditului, inclusiv costurile menționate la art. 23 alin. (2), după caz;

facilitate de tip „descoperit de cont” (overdraft) – contract de credit explicit în baza căruia un creditor pune la dispoziția unui consumator mijloace bănești care depășesc soldul curent al contului curent al consumatorului;

facilitate de tip „descoperit de cont” (overdraft) cu aprobare tacită – facilitate de tip „descoperit de cont” (overdraft), acceptată în mod tacit, prin care un creditor pune la dispoziția unui consumator mijloace bănești care depășesc soldul curent al contului curent al consumatorului sau facilitatea de tip „descoperit de cont” (overdraft) convenită;

grafic de plăți conform contractului de credit pentru consumatori – informația cu privire la sumele și datele (perioadele) de plată ce revin consumatorului conform contractului de credit pentru consumatori, care se coordonează între creditor și consumator și este parte integrantă a contractului de credit pentru consumatori;

intermediar de credit – persoană fizică sau juridică care nu acționează în calitate de creditor și care, în timpul exercitării activității sale comerciale sau profesionale, în schimbul unui onorariu, ce poate lua formă pecuniară sau orice altă formă de plată convenită, desfășoară cel puțin una din următoarele activități:

- a) prezintă sau oferă consumatorilor contracte de credit;
- b) oferă asistență consumatorilor prin organizarea de activități pregătitoare privind contractele de credit, altele decât cele de la lit. a); sau
- c) încheie contracte de credit cu consumatorii în numele creditorului;

rata dobânzii aferente creditului – rată a dobânzii exprimată ca procent fix sau flotant aplicat anual sumei trase din credit;

rata fixă a dobânzii aferente creditului – convenirea părților, în contractul de credit, asupra unei rate a dobânzii aferente creditului pentru întreaga durată a contractului de credit sau asupra mai multor rate ale dobânzii aferente creditului pentru termene parțiale, aplicând exclusiv un procentaj fix stabilit. În cazul în care nu sînt fixate toate ratele dobânzii aferente creditului în contractul de credit, se consideră că rata dobânzii aferente creditului este fixă numai pentru termene parțiale pentru care ratele dobânzii aferente creditului sînt stabilite exclusiv printr-un procentaj fix specific convenit în momentul încheierii contractului de credit;

servicii accesorii – servicii care apar în legătură cu acordarea, administrarea și stingerea creanței debitorului;

suport durabil – orice instrument care permite consumatorului să stocheze informații ce îi sînt adresate personal, inclusiv cele transmise pe cale electronică, în așa fel încît acestea să fie accesibile pentru consultare în viitor pe o perioadă de

timp adaptată scopului informațiilor, și care permite reproducerea fidelă a informațiilor stocate;

valoarea totală a creditului – sumele totale puse la dispoziție în baza unui contract de credit;

valoarea totală plătită de către consumator – suma dintre valoarea totală a creditului și costul total al creditului pentru consumator.

Capitolul II

INFORMAȚII ȘI PRACTICI PRELIMINARE ÎNCHEIERII CONTRACTULUI DE CREDIT PENTRU CONSUMATORI

Articolul 4. Informații standard care trebuie incluse în publicitate

(1) Orice formă de publicitate referitoare la contractele de credit care indică o rată a dobânzii sau alte cifre referitoare la costul creditului pentru consumator va cuprinde informații standard în conformitate cu prevederile din prezentul articol.

(2) Informațiile standard specifică, într-un limbaj clar, concis și lizibil, în același câmp vizual și cu caractere de aceeași dimensiune, prin intermediul unui exemplu reprezentativ, următoarele:

a) rata dobânzii aferente creditului, fixă și/sau flotantă, împreună cu informațiile privind orice costuri incluse în costul total al creditului pentru consumator;

b) valoarea totală a creditului;

c) dobânda anuală efectivă;

d) dacă este cazul, durata contractului de credit;

e) în cazul unui credit sub formă de amânare la plată pentru un anumit bun sau serviciu, prețul actual și valoarea oricărei plăți în avans; și

f) dacă este cazul, valoarea totală plătită de către consumator și valoarea ratelor de plată;

g) atenționarea consumatorului de către creditor asupra responsabilității de rambursare a creditului.

(3) În cazul în care încheierea unui contract referitor la un serviciu accesoriu aferent contractului de credit, în special referitor la o asigurare, este obligatorie pentru obținerea creditului sau pentru obținerea creditului conform clauzelor și condițiilor prezentate, iar costul aceluși serviciu nu poate fi determinat în prealabil, obligația de a încheia un asemenea contract este, de asemenea, menționată în mod clar, concis și lizibil, împreună cu dobânda anuală efectivă.

(4) Prezentul articol se aplică luându-se în considerare normele cu privire la publicitate și cele cu privire la practicile comerciale incorecte.

Articolul 5. Informații precontractuale

(1) Creditorul și, dacă este cazul, intermediarul de credit furnizează consumatorului, în baza clauzelor și a condițiilor de creditare oferite de către creditor, precum și, după caz, a preferințelor exprimate și a informațiilor furnizate de către consumator, informațiile necesare care să îi permită consumatorului să compare mai multe oferte pentru a putea lua o decizie informată cu privire la eventuala încheiere a unui contract de credit.

(2) Informațiile precontractuale sînt furnizate:

a) cu suficient timp înainte, dar cel puțin cu 15 zile calendaristice înainte ca un consumator să încheie un contract de credit sau să accepte o ofertă. Perioada de 15 zile poate fi redusă cu acordul scris al consumatorului;

b) imprimare pe hîrtie sau pe un alt suport durabil, redactate într-un limbaj clar și lizibil, cu caractere de aceeași dimensiune. În cazul în care informațiile sînt redactate pe hîrtie, culoarea de fond a hîrtiei pe care este redactat formularul trebuie să fie în contrast cu cea a fontului utilizat;

c) prin intermediul formularului prezentat în anexa nr. 1.

(3) Informațiile precontractuale cuprind:

a) tipul de credit;

b) numele/denumirea și domiciliul/sediul creditorului, precum și, după caz, cele ale intermediarului de credit implicat;

c) valoarea totală a creditului și condițiile care reglementează tragerea creditului;

d) durata contractului de credit;

e) în cazul unui credit acordat sub forma unei amînări la plată pentru un anumit bun sau serviciu și în cazul contractelor de credit legate, bunul sau serviciul respectiv și prețul de achiziție al acestuia;

f) rata dobînzii aferente creditului, condițiile de aplicare a ratei dobînzii aferente creditului și, unde este cazul, orice indice de referință aplicabil ratei inițiale a dobînzii aferente creditului, precum și termenele, procedurile și condițiile în care variază rata dobînzii aferente creditului; în cazul în care se aplică rate diferite ale dobînzii aferente creditului în circumstanțe diferite, se specifică informațiile menționate privind toate ratele aplicabile;

g) dobînda anuală efectivă și valoarea totală plătită de către consumator, ilustrate prin intermediul unui exemplu reprezentativ care menționează toate ipotezele folosite pentru calculul ratei respective; în cazul în care consumatorul a informat creditorul în legătură cu una sau mai multe componente ale creditului preferat, precum durata contractului de credit și valoarea totală a creditului,

creditorul trebuie să ia în considerare aceste componente; în cazul în care un contract de credit prevede modalități de tragere diferite, cu costuri diferite sau cu rate ale dobânzii aferente creditului diferite, și creditorul folosește ipoteza de la pct. 2 lit. c) din anexa nr. 2, acesta trebuie să indice faptul că aplicarea altor mecanisme de tragere pentru acest tip de contract de credit poate avea drept rezultat aplicarea unei dobânzi anuale efective mai mari;

h) suma, numărul și frecvența plăților care vor fi efectuate de către consumator și, dacă este cazul, ordinea în care plățile vor fi alocate, pentru rambursare, diferitelor solduri restante fixate la rate diferite ale dobânzii aferente creditului;

i) unde este cazul, costurile de administrare a unuia sau mai multor conturi care înregistrează atât operațiunile de plată, cât și tragerile din credit, cu excepția cazului în care deschiderea unui cont este opțională, costurile pentru utilizarea unui mijloc de plată, atât pentru operațiuni de plată, cât și pentru trageri din credit, orice alte costuri rezultând din contractul de credit, precum și condițiile în care aceste costuri pot fi modificate;

j) dacă este cazul, informația privind obligativitatea consumatorului de a plăti taxe notariale la încheierea contractului de credit;

k) obligațiile referitoare la încheierea unui contract privind un serviciu accesoriu aferent unui contract de credit, în special o poliță de asigurare, în cazul în care obținerea creditului sau obținerea creditului conform clauzelor și condițiilor prezentate este condiționată de încheierea unui contract privind acest serviciu;

l) rata dobânzii aplicabilă în cazul ratelor restante, măsurile pentru ajustarea acesteia și, unde este cazul, mărirea penalităților aplicate în caz de neachitare;

m) o avertizare privind consecințele neefectuării plăților;

n) unde este cazul, garanțiile solicitate;

o) dreptul de revocare;

p) dreptul de rambursare anticipată, dacă acesta există, și, dacă este cazul, informații privind dreptul creditorului la compensație și modul în care aceasta va fi stabilită în conformitate cu art. 20;

q) dreptul consumatorului de a fi informat gratuit, în conformitate cu art. 9 alin. (2), asupra rezultatului consultării bazei de date realizate pentru evaluarea bonității sale;

r) dreptul consumatorului de a primi, la cerere și gratuit, un exemplar al proiectului de contract de credit. Această dispoziție nu se aplică în cazul în care, în momentul cererii, creditorul nu dorește să încheie contractul de credit cu consumatorul;

s) dacă este cazul, termenul pe parcursul căruia informațiile precontractuale au forță obligatorie pentru creditor.

(4) Orice alte informații suplimentare creditorul le furnizează consumatorului într-un document separat, care poate fi anexat la formularul prezentat în anexa nr. 1.

(5) În cazul comunicării telefonice, descrierea caracteristicilor principale ale serviciului financiar care trebuie oferită va cuprinde cel puțin elementele menționate la alin. (3) lit. c)–f) și h) și dobânda anuală efectivă, ilustrată prin intermediul unui exemplu reprezentativ, precum și valoarea totală plătită de către consumator.

(6) În cazul în care, la cererea consumatorului, contractul de credit a fost încheiat folosind un mijloc de comunicare la distanță care nu permite furnizarea informațiilor conform alin. (1)–(3), creditorul pune la dispoziția consumatorului toate informațiile precontractuale folosind formularul prezentat în anexa nr. 1 imediat după încheierea contractului de credit.

(7) La cerere, în plus față de informațiile prevăzute la anexa nr. 1, consumatorului i se va furniza gratuit și un exemplar din proiectul de contract de credit.

(8) Creditorii și, unde este cazul, intermediarii de credit oferă consumatorului explicații corespunzătoare, pentru a-i permite să evalueze dacă contractul de credit propus este adaptat la nevoile sale și la situația sa financiară, unde este cazul, prin explicarea:

- a) informațiilor precontractuale care sînt furnizate conform alin. (1)–(3);
- b) caracteristicilor esențiale ale produselor propuse (rata dobînzii, numărul de comisioane, costurile creditului, condițiile rambursării anticipate, valoarea totală de plătit), precum și a consecințelor neonorării clauzelor contractuale;
- c) costurilor incluse în costul total al creditului pentru consumator (costurile pentru serviciile accesorii aferente contractului de credit, în special valoarea medie a primelor de asigurare).

Articolul 6. Cerințe precontractuale de informare pentru contractele de credit sub forma facilității de tip „descoperit de cont” (overdraft) și pentru anumite contracte specifice de credit

(1) În cazul contractelor de credit prevăzute la art. 2 alin. (3) și (5), creditorul și, după caz, intermediarul de credit furnizează consumatorului, în baza clauzelor și a condițiilor de creditare oferite de către creditor, precum și, după caz, a preferințelor exprimate și a datelor furnizate de către consumator, informațiile necesare care să îi permită consumatorului să compare mai multe oferte pentru a putea lua o decizie informată cu privire la eventuala încheiere a unui contract de credit.

(2) Informațiile precontractuale sînt furnizate:

a) cu suficient timp înainte, dar cel puțin cu 15 zile calendaristice înainte ca un consumator să încheie un contract de credit sau să accepte o ofertă. Perioada de 15 zile poate fi redusă cu acordul scris al consumatorului;

b) imprimate pe hîrtie sau pe un alt suport durabil, redactate într-un limbaj clar și lizibil, cu caractere de aceeași dimensiune. În cazul în care informațiile sînt redactate pe hîrtie, culoarea de fond a hîrtiei pe care este redactat formularul trebuie să fie în contrast cu cea a fontului utilizat;

c) prin intermediul formularului prevăzut la anexa nr. 3.

(3) Informațiile precontractuale cuprind:

a) tipul de credit;

b) numele/denumirea și domiciliul/sediul creditorului, precum și, după caz, cele ale intermediarului de credit implicat;

c) valoarea totală a creditului;

d) durata contractului de credit;

e) rata dobînzii aferente creditului și condițiile care reglementează aplicarea acesteia, orice indice de referință aplicabil ratei inițiale a dobînzii aferente creditului, costurile aplicabile din momentul încheierii contractului de credit;

f) dobînda anuală efectivă prin intermediul unor exemple reprezentative care menționează toate ipotezele folosite pentru calculul ratei respective;

g) condițiile și procedura pentru revocarea contractului de credit;

h) atunci cînd este cazul, pentru contractele de credit de tipul celor menționate la art. 2 alin. (3), o mențiune conform căreia consumatorul i se poate solicita în orice moment rambursarea integrală a creditului;

i) rata dobînzii aplicabilă în cazul ratelor restante, măsurile pentru ajustarea acesteia și, unde este cazul, orice penalități aplicate în caz de neplată;

j) dreptul consumatorului de a fi informat gratuit, în conformitate cu art. 9 alin. (2), asupra rezultatului consultării bazei de date, realizate pentru evaluarea bonității sale;

k) pentru contractele de credit de tipul celor menționate la art. 2 alin. (3), informații cu privire la costurile aplicabile încă de la momentul încheierii contractului de credit, precum și, dacă este cazul, condițiile în care pot fi modificate aceste costuri;

l) dacă este cazul, termenul de valabilitate a ofertei.

(4) În cazul unui contract de credit în sensul art. 2 alin. (5), informațiile precontractuale includ și:

a) valoarea, numărul și frecvența plăților care vor fi efectuate de către consumator și, dacă este cazul, ordinea în care plățile vor fi alocate, pentru rambursare, diferitelor solduri restante fixate la rate diferite ale dobînzii aferente creditului; și

- b) dreptul de rambursare anticipată și, dacă este cazul, informații privind dreptul creditorului la compensație și modul în care aceasta va fi stabilită;
- c) mențiunea privind durata contractului de credit.

(5) În cazul în care contractul de credit intră în domeniul de aplicare al art. 2 alin. (3), se aplică numai dispozițiile menționate la alin. (1)–(3) din prezentul articol.

(6) În cazul comunicării prin intermediul telefonului și în cazul în care consumatorul solicită ca facilitatea de tip „descoperit de cont” (overdraft) să fie disponibilă imediat, descrierea caracteristicilor principale ale serviciului financiar include cel puțin elementele menționate la alin. (3) lit. c)–f) și h) din prezentul articol;

(7) Fără a aduce atingere derogării prevăzute la art. 2 alin. (2) lit. b), în cazul contractelor de credit acordate sub forma unei facilități de tip „descoperit de cont” (overdraft) și care trebuie rambursate într-o perioadă de o lună, descrierea caracteristicilor principale ale creditului include cel puțin elementele prevăzute la alin. (3) lit. c), e), f) și h) din prezentul articol.

(8) La cerere, în plus față de informațiile menționate la alin. (1)–(6) din prezentul articol, consumatorului i se furnizează gratuit un exemplar din proiectul de contract de credit, care include informațiile contractuale prevăzute la art. 10, în măsura în care se aplică articolul respectiv.

(9) În cazul în care, la cererea consumatorului, contractul a fost încheiat folosind un mijloc de comunicare la distanță care nu permite oferirea informațiilor în conformitate cu alin. (2)–(4) din prezentul articol, inclusiv în cazurile menționate la alin. (6) din prezentul articol, creditorul își îndeplinește, imediat după încheierea contractului de credit, obligațiile în temeiul alin. (2)–(4) din prezentul articol, prin furnizarea de informații contractuale consumatorului în conformitate cu art. 10, în măsura în care acest articol este aplicabil.

(10) În cazul unui contract de tipul celui prevăzut la art. 2 alin. (3), în informația precontractuală nu se specifică dobânda anuală efectivă.

Articolul 7. Excepții de la obligația de informare precontractuală

Articolele 5 și 6 nu se aplică furnizorilor de bunuri sau servicii care acționează cu titlu auxiliar în calitate de intermediari de credit. Această excepție nu aduce atingere obligației creditorului de a se asigura că informațiile precontractuale menționate în articolele respective au fost primite de consumator.

Articolul 8. Evaluarea bonității consumatorului

(1) Înainte de încheierea unui contract de credit, creditorul evaluează bonitatea consumatorului pe baza unui volum suficient de informații obținute inclusiv de la consumator și, după caz, pe baza consultării bazei de date relevante.

(2) În cazul în care părțile convin să majoreze valoarea totală a creditului după încheierea contractului de credit, creditorul actualizează informațiile financiare aflate la dispoziția sa privind consumatorul și evaluează bonitatea consumatorului.

Capitolul III**ACCESUL LA BAZE DE DATE****Articolul 9. Accesul la baze de date**

(1) În scopul evaluării bonității consumatorilor, creditorii utilizează sistemele de evidență și, după caz, birourile istoriilor de credit.

(2) În cazul în care respingerea cererii de creditare se bazează pe consultarea unei baze de date, creditorul informează consumatorul timp de 7 zile calendaristice, în mod gratuit, în scris sau, la solicitarea expresă a acestuia, în forma aleasă de consumator și agreată de creditor (poșta electronică, fax, telex), în legătură cu rezultatul acestei consultări și cu caracteristicile bazei de date consultate.

Capitolul IV**CERINȚE REFERITOARE LA INFORMAȚII ȘI DREPTURI PRIVIND
CONTRACTELE DE CREDIT PENTRU CONSUMATORI****Articolul 10. Cerințe față de contractele de credit**

(1) Contractele de credit sînt redactate într-un limbaj clar și lizibil, cu caractere de aceeași dimensiune, pe hîrtie sau pe un alt suport durabil.

(2) În cazul în care contractul este redactat pe hîrtie, culoarea de fond a hîrtiei pe care este redactat contractul trebuie sa fie în contrast cu cea a fontului utilizat.

(3) Contractul de credit specifică în mod clar și concis:

a) tipul de credit;

b) numele/denumirile și adresele domiciliului/sediului părților contractante, precum și, dacă este cazul, cele ale intermediarilor de credit implicați;

c) durata contractului de credit;

d) valoarea totală a creditului și condițiile care reglementează acordarea tranșei din credit;

e) în cazul unui credit acordat sub forma unei amânări la plată pentru un anumit bun sau serviciu sau în cazul contractelor de credit legate, bunul sau serviciul respectiv și prețul actual al acestuia;

f) rata dobânzii aferente creditului, condițiile care reglementează aplicarea ratei dobânzii aferente creditului și, unde este cazul, orice indice de referință aplicabil ratei inițiale a dobânzii aferente creditului, precum și termenele, procedurile și condițiile în care variază rata dobânzii aferente creditului și, în cazul în care se aplică rate diferite ale dobânzii aferente creditului în circumstanțe diferite, se specifică informațiile menționate privind toate ratele aplicabile;

g) dobânda anuală efectivă și valoarea totală plătită de către consumator, calculate la momentul încheierii contractului de credit; se menționează toate ipotezele folosite pentru calculul acestei rate;

h) suma, numărul și frecvența plăților care urmează să fie efectuate de către consumator și, dacă este cazul, ordinea în care plățile vor fi alocate, pentru rambursare, diferitelor solduri restante fixate la rate diferite ale dobânzii aferente creditului;

i) în cazul unui contract de credit pe durată determinată, dreptul consumatorului de a primi, la cerere și gratuit, conform periodicității stabilite în contractul de credit, pe hârtie sau pe alt suport durabil, la decizia consumatorului, un extras de cont/situația de plăți sub forma unui grafic de rambursare care indică ratele datorate, precum și termenele și condițiile de plată a acestor sume. Graficul conține o detaliere a fiecărei rambursări care indică rambursarea valorii totale a creditului, dobânda calculată în baza ratei dobânzii aferente creditului și orice costuri suplimentare. În cazul în care rata dobânzii nu este fixă sau costurile suplimentare pot fi modificate în baza contractului de credit, graficul de rambursare indică în mod clar și concis că datele cuprinse în grafic vor rămâne valabile numai pînă la schimbarea următoare a ratei dobânzii aferente creditului sau a costurilor suplimentare potrivit contractului de credit;

j) în cazul în care costurile și dobânzile trebuie plătite fără a se rambursa o parte din valoarea totală a creditului, un extras care arată perioadele și condițiile pentru plata dobânzii și a oricăror costuri asociate creditului;

k) unde este cazul, costurile de administrare a unuia sau mai multor conturi care înregistrează atât operațiunile de plată, cât și tragerile din credit, cu excepția cazului în care deschiderea unui cont este opțională, costurile pentru utilizarea unui mijloc de plată, atât pentru operațiuni de plată, cât și pentru trageri din credit, orice alte costuri rezultând din contractul de credit, precum și condițiile în care aceste costuri pot fi modificate;

l) rata dobânzii, în cazul plăților expirate, aplicabilă la data încheierii contractului de credit, măsurile pentru ajustarea acesteia și, dacă este cazul, orice penalități datorate în caz de neplată;

m) o avertizare privind consecințele neefectuării plăților;

n) după caz, o mențiune potrivit căreia este necesară plata unor taxe notariale și costuri în legătură cu încheierea și înregistrarea contractului de credit și a documentelor aferente acestuia;

o) garanțiile și asigurările necesare;

p) dreptul de revocare, termenul în care acel drept poate fi exercitat și alte condiții pentru exercitarea acestuia, inclusiv informații privind obligarea consumatorului de a plăti creditul sau partea de credit trasă și dobânda în conformitate cu art. 18 alin. (3) lit. b), precum și cuantumul dobânzii plătibile pe zi;

q) informații privind drepturile care rezultă din art. 19, precum și condițiile pentru exercitarea acestor drepturi;

r) dreptul de rambursare anticipată, procedura de rambursare anticipată, precum și, dacă este cazul, informații privind dreptul creditorului la compensație și modul în care va fi determinată această compensație;

s) procedura care trebuie urmată în exercitarea dreptului de a cere revocarea contractului de credit;

t) existența posibilității de a recurge la o procedură extrajudiciară de contestare și la o cale de atac pentru consumator și, în caz afirmativ, modalitățile de acces la acestea;

u) după caz, denumirea și adresa autorității de supraveghere competente.

(4) În cazul contractelor de credit sub forma unei facilități de tip „descoperit de cont” (overdraft) de tipul celor menționate la art. 2 alin. (3), următoarele informații se specifică în mod clar și concis:

a) tipul de credit;

b) numele/denumirile și adresele domiciliului/sediului și ale locului în care își desfășoară activitatea părțile contractante, precum și, după caz, numele și adresa domiciliului/sediului și/sau a locului desfășurării activității intermediarului de credit implicat ori, după caz, adresa de domiciliu a acestuia;

c) durata contractului de credit;

d) valoarea totală a creditului și condițiile care reglementează tragerea creditului;

e) rata dobânzii aferente creditului, condițiile de aplicare a acesteia și, unde este cazul, orice indice de referință aplicabil ratei inițiale a dobânzii aferente creditului, precum și termenele, procedura și condițiile pentru modificarea ratei dobânzii aferente creditului; în cazul în care se aplică rate ale dobânzii aferente creditului diferite în circumstanțe diferite, informațiile menționate se specifică în privința tuturor ratelor aplicabile;

f) dobânda anuală efectivă și costurile totale ale creditului pentru consumator, calculate la momentul încheierii contractului de credit; se menționează toate ipotezele folosite pentru calculul ratei respective, așa cum este menționat la art. 23 alin. (2) coroborat cu art. 3 la noțiunile „costul total al creditului pentru consumatori” și „dobânda anuală efectivă”;

g) o mențiune conform căreia consumatorul i se poate solicita în orice moment rambursarea integrală, la cerere, a creditului, dar nu înainte de expirarea a 15 zile calendaristice de la data înaintării solicitării în cauză;

h) informații cu privire la costurile aplicabile încă de la momentul încheierii contractului de credit, precum și, dacă este cazul, condițiile în care pot fi modificate aceste costuri.

Articolul 11. Informații privind rata dobânzii aferente creditului

(1) Atunci când este cazul, consumatorul este informat, pe hârtie sau pe un alt suport durabil, în legătură cu orice modificare a ratei dobânzii aferente creditului înainte ca modificarea să intre în vigoare. Informațiile cuprind:

a) valoarea plăților de efectuat după intrarea în vigoare a noii rate a dobânzii aferente creditului;

b) în cazul în care numărul sau frecvența plăților se modifică, informații în legătură cu acestea.

(2) În contractul de credit părțile pot conveni ca informațiile la care se face referire la alin. (1) să fie transmise periodic consumatorului în cazurile în care modificarea ratei dobânzii aferente creditului este cauzată de o modificare a indicelui de referință și noul indice de referință este făcut public, iar informațiile privind noul indice de referință sînt puse la dispoziție la sediul creditorului.

Articolul 12. Costuri aferente contractelor de credit

(1) Fără a aduce atingere prevederilor legale privind modificarea dobânzii, pe parcursul derulării contractului de credit nu se admite:

a) introducerea și perceperea de noi taxe, comisioane, tarife sau a oricăror alte costuri aferente contractului, cu excepția costurilor specifice unor servicii suplimentare solicitate în mod expres de consumator, neprevăzute în contract și care nu erau oferite consumatorului la data încheierii acestuia. Aceste costuri vor fi percepute numai în baza unor acte adiționale acceptate de consumator;

b) majorarea mărimii costurilor stabilite la încheierea contractelor;

c) perceperea unui comision de retragere pentru sumele trase din credit;

d) perceperea unui comision, a unui tarif sau a oricărui alt cost în cazul în care consumatorul dorește schimbarea datei de scadență a creditului cu cel mult 30 de zile;

e) perceperea unor comisioane în situațiile în care consumatorul solicită schimbarea garanțiilor, în condițiile în care consumatorul plătește toate costurile aferente constituirii și evaluării noilor garanții.

(2) Costurilor aferente contului curent nu le sînt aplicabile interdicțiile prevăzute la alin. (1) lit. a). Costurile aferente contului curent trebuie să corespundă costurilor efective ale creditorului, să se limiteze la acoperirea acestora și să nu conducă la obținerea de venituri suplimentare pentru acesta.

(3) Pentru orice modificare a nivelului costurilor creditului, potrivit condițiilor contractuale, creditorul este obligat să notifice consumatorul în scris sau, la cererea expresă a consumatorului, prin altă modalitate stabilită de acesta și agreeată de creditor, de asemenea să pună la dispoziția acestuia un nou grafic de rambursare.

Articolul 13. Reguli privind contractele de credit cu dobîndă flotantă

În contractele de credit cu dobîndă flotantă se vor aplica următoarele reguli:

a) dobînda va fi compusă dintr-un indice de referință, stabilit conform metodologiei Băncii Naționale a Moldovei, la care creditorul poate adăuga o anumită marjă fixă pe toată durata derulării contractului;

b) modul de calcul al dobînzii trebuie indicat în mod expres în contract, cu precizarea periodicității și/sau a condițiilor în care survine modificarea ratei dobînzii flotante, atît în sensul majorării, cît și în cel al reducerii acesteia;

c) elementele care intră în formula de calcul al dobînzii flotante și valoarea acestora vor fi afișate pe site-urile și la toate oficiile creditorilor.

Articolul 14. Modul de calcul al ratei lunare

(1) Calculul ratei lunare a dobînzii se va face pe baza anului calendaristic de 365 sau 366 de zile, luînd în calcul, la numărătorul fracției formulei, numărul efectiv de zile cuprins între scadențe, iar la numitorul aceleiași fracții – 365 sau, respectiv, 366 de zile.

(2) Dobînda de întîrziere se calculează în bază de procent fix și se aplică la sumele restante în conformitate cu prevederile contractului de credit, cu excepția sumelor provenite din calculul dobînzii.

Articolul 15. Cerințe privind clauzele contractuale

(1) Sînt interzise clauzele contractuale care dau dreptul creditorului să modifice unilateral clauzele contractuale fără încheierea unui act adițional, acceptat de consumator.

(2) Creditorul trebuie să poată face dovada că a depus toate diligențele pentru informarea consumatorului cu privire la semnarea actului adițional.

(3) În cazul modificărilor impuse prin legislație, nesemnarea de către consumator a actului adițional prevăzut la alin. (1) este considerată acceptare tacită. În acest caz, se interzice introducerea în actul adițional a altor prevederi decât cele impuse prin legislație, iar introducerea în actul adițional a oricăror alte prevederi decât cele impuse prin legislație este considerată nulă de drept.

(4) Se interzice introducerea în contractele de credit a clauzelor prin care:

a) consumatorul este obligat să păstreze confidențialitatea prevederilor și a condițiilor contractuale;

b) creditorul poate declara scadent sau poate denunța unilateral contractul ori poate penaliza consumatorul în cazul afectării reputației creditorului;

c) creditorul poate declara scadent anticipat creditul în cazul în care consumatorul nu și-a îndeplinit obligațiile conform altor contracte de credit încheiate cu alți creditori;

d) creditorul impune consumatorului încheierea contractului de asigurare a bunurilor puse drept garanție cu un asigurator agreat de creditor.

(5) Creditorii nu au dreptul să refuze încasarea ratelor de credit în moneda în care s-a acordat creditul.

(6) Orice notificare cu privire la modificarea conținutului clauzelor contractuale referitoare la costuri va fi transmisă consumatorilor cu cel puțin 10 zile calendaristice înainte de aplicarea acestora, cu excepția situațiilor în care consumatorul solicită modificări ale contractului care implică schimbarea costurilor.

Articolul 16. Obligații aplicabile în cazul contractelor de credit sub forma facilității de tip „descoperit de cont” (overdraft)

(1) Dacă un contract de credit vizează un credit acordat sub forma unei facilități de tip „descoperit de cont” (overdraft), consumatorul este informat cu regularitate, prin intermediul unui extras de cont/situație de plăți, pe hârtie sau pe alt suport durabil, care conține următoarele informații:

a) perioada exactă la care se referă extrasul de cont;

b) cuantumul și datele tragerilor;

c) soldul din extrasul anterior și data acestuia;

d) noul sold;

e) datele și sumele plăților efectuate de consumator;

f) rata dobânzii aferente creditului aplicată;

g) orice costuri care au fost aplicate;

h) dacă este cazul, suma minimă de plată.

(2) În plus față de informațiile prevăzute la alin. (1), consumatorul este informat, pe hîrtie sau pe un alt suport durabil, asupra modificărilor ratei dobînzii aferente creditului sau ale oricăror costuri datorate înainte ca modificarea respectivă să intre în vigoare.

(3) Părțile pot conveni în contractul de credit ca informațiile privind modificările ratei dobînzii aferente creditului să fie comunicate, în conformitate cu alin.(1), în cazurile în care:

a) modificarea indicilor sau a ratei dobînzii aferente creditului este cauzată de o modificare a indicelui de referință;

b) noul indice de referință este făcut public prin mijloacele prevăzute de prezenta lege;

c) informațiile privind noul indice de referință sînt puse la dispoziție și la locul în care creditorul își desfășoară activitatea.

Articolul 17. Cerințele specifice pentru contractele de credit pe durată nedeterminată

(1) Consumatorul poate decide rezilierea unui contract de credit pe durată nedeterminată în orice moment, cu excepția cazurilor în care părțile au convenit o perioadă de preaviz, care nu poate depăși o lună.

(2) Dacă s-a convenit în contractul de credit, creditorul poate decide rezilierea unui contract de credit pe durată nedeterminată prin notificarea consumatorului în scris, pe hîrtie sau pe un alt suport durabil, cu cel puțin 2 luni înainte.

(3) În cazul în care s-a convenit în contractul de credit, creditorul enumeră în contract motivele considerate justificate în temeiul cărora acesta poate retrage dreptul consumatorului de a efectua trageri.

(4) Pot constitui motive justificate obiectiv pentru retragerea dreptului consumatorului de a efectua trageri suspiciunea unei utilizări neautorizate sau frauduloase a creditului ori un risc semnificativ de incapacitate a consumatorului de a rambursa valoarea totală a creditului. Aceste motive nu sînt limitative. În mod excepțional, creditorul poate retrage dreptul consumatorului de a efectua trageri pentru alte motive justificate obiectiv, motive ce nu sînt prevăzute în contract, cu informarea prealabilă a consumatorului.

(5) Creditorul îl informează pe consumator în legătură cu retragerea dreptului de a efectua trageri și cu motivele acesteia, pe hârtie sau pe un alt suport durabil, dacă este posibil înainte de retragere și cel mai târziu imediat ulterior, cu excepția cazului în care furnizarea acestor informații este interzisă de legislația în vigoare ori furnizarea acestei informații contravine obiectivelor de ordine publică sau de securitate publică.

Articolul 18. Dreptul de revocare

(1) Consumatorul are la dispoziție un termen de 14 zile calendaristice în care poate revoca contractul de credit fără a invoca motive.

(2) Termenul de revocare prevăzut la alin. (1) începe să curgă:

- a) de la data încheierii contractului de credit; sau
- b) de la data la care consumatorului îi sînt aduse la cunoștință clauzele și condițiile contractuale și informațiile prevăzute la art. 10, în cazul în care ziua respectivă este ulterioară celei la care se face referire la lit. a) din prezentul alineat.

(3) În cazul în care consumatorul își exercită dreptul de revocare, acesta are următoarele obligații:

- a) pentru ca revocarea să fie efectivă înainte de expirarea termenului menționat la alin.(1), de a-l notifica pe creditor ca urmare a informațiilor oferite de acesta conform art. 10 alin. (3) lit. p), prin mijloace care confirmă recepționarea notificării. Termenul este considerat a fi respectat în cazul în care respectiva notificare este expediată înainte de expirarea termenului, cu condiția să fie pe hârtie sau pe un alt suport durabil de care dispune creditorul și accesibil acestuia; și
- b) de a-i plăti creditorului principalul și dobînda aferentă acestuia de la data la care creditul a fost tras pînă la data la care principalul a fost rambursat, fără nici o întîrziere nejustificată și nu mai târziu de 30 de zile calendaristice de la trimiterea notificării retragerii către creditor. Dobînda se calculează în baza ratei dobînzii aferente creditului convenite. Creditorul nu este îndreptățit la nici o altă compensație din partea consumatorului în cazul revocării, cu excepția compensației pentru orice taxe nerambursabile plătite de către creditor administrației publice.

(4) În cazul prestării unui serviciu accesoriu aferent contractului de credit de către creditor sau de către un terț pe baza unui contract între terț și creditor, consumatorul nu mai are obligații care decurg din serviciul respectiv, în cazul în care consumatorul își exercită dreptul de revocare a contractului de credit în conformitate cu prezentul articol.

Articolul 19. Dreptul de revocare a contractelor de credit legate

(1) În cazul în care consumatorul și-a exercitat un drept de revocare a unui contract de furnizare de bunuri sau servicii, acesta nu mai are obligații în temeiul unui contract de credit legat.

(2) În cazul în care bunurile sau serviciile care fac obiectul unui contract de credit legat nu sînt furnizate sau sînt furnizate numai în parte, sau nu sînt conforme cu contractul de furnizare, consumatorul are dreptul de a se îndrepta împotriva creditorului în cazul în care consumatorul s-a îndreptat împotriva furnizorului, dar nu a reușit să obțină satisfacerea pretențiilor la care are dreptul în conformitate cu legislația sau cu contractul de furnizare a bunurilor sau serviciilor.

(3) În cazul în care consumatorului nu i-au fost furnizate bunurile sau serviciile ori bunurile sau serviciile nu sînt conforme cu contractul de furnizare, acesta se poate îndrepta împotriva comerciantului în condițiile prevăzute de Legea nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor.

Articolul 20. Rambursarea anticipată

(1) Consumatorul are dreptul, în orice moment, să-și stingă în totalitate sau în parte obligațiile sale care decurg dintr-un contract de credit. În acest caz, consumatorul are dreptul la o reducere a costului total al creditului, această reducere constînd în dobînda și costurile aferente perioadei dintre data rambursării anticipate și data prevăzută pentru încetarea contractului de credit.

(2) În cazul rambursării anticipate a creditului, creditorul este îndreptățit la o compensație rezonabilă și justificată în mod obiectiv pentru eventualele costuri legate direct de rambursarea anticipată a creditului, cu condiția ca rambursarea anticipată să intervină într-o perioadă în care rata dobînzii aferente creditului este fixă. O astfel de compensație nu poate fi mai mare de:

a) 1% din valoarea creditului rambursat anticipat, dacă perioada de timp dintre rambursarea anticipată și rezilierea convenită a contractului de credit este mai mare de un an;

b) 0,5% din valoarea creditului rambursat anticipat, dacă perioada de timp dintre rambursarea anticipată și data convenită pentru rezilierea contractului de credit nu este mai mare de un an.

(3) Nu se solicită o compensație pentru rambursare anticipată în cazul în care:

- a) rambursarea a fost realizată ca urmare a executării unui contract de asigurare care are drept scop asigurarea riscului de neplată;
- b) contractul de credit este acordat sub forma unei facilități de tip „descoperit de cont” (overdraft); sau
- c) rambursarea anticipată intervine într-o perioadă în care rata dobânzii aferente creditului nu este fixă.

(4) Orice compensație nu depășește cuantumul dobânzii pe care consumatorul ar fi plătit-o în perioada dintre rambursarea anticipată și data convenită pentru rezilierea contractului de credit.

Articolul 21. Cesiunea de drepturi

(1) În cazurile în care drepturile creditorului în temeiul unui contract de credit sau contractul însuși se cesionează unei terțe persoane, consumatorul are dreptul să invoce împotriva cesionarului orice mijloc de apărare la care putea recurge împotriva creditorului inițial, inclusiv dreptul la compensare în cazul în care aceasta este prevăzută de legislație.

(2) Consumatorul este informat cu privire la cesiunea prevăzută la alin. (1) prin notificarea adresată acestuia de către cedent în termen de 10 zile calendaristice de la încheierea contractului de cesiune, într-o scrisoare recomandată cu confirmare de primire, cu excepția cazurilor în care creditorul inițial, prin acord cu cesionarul, administrează în continuare creditul către consumator.

Articolul 22. Facilitatea de tip „descoperit de cont” (overdraft) cu aprobare tacită

(1) În cazul existenței unui acord privind deschiderea unui cont curent, atunci când există posibilitatea să i se ofere consumatorului o facilitate de tip „descoperit de cont” (overdraft) cu aprobare tacită, contractul conține și informațiile menționate la art. 6 alin. (3) lit. e). În orice situație, creditorul trebuie să furnizeze aceste informații în mod periodic, pe hârtie sau pe un alt suport durabil.

(2) În cazul depășirii cu peste 15% a limitei de credit pentru o perioadă mai mare de o lună, creditorul îl informează pe consumator fără întârziere, pe hârtie sau pe un alt suport durabil, despre:

- a) depășirea limitei de credit și suma acesteia;
- b) rata dobânzii aferente creditului;
- c) orice penalități, costuri sau dobânzi aplicabile restanțelor.

Capitolul V

DOBÎNDA ANUALĂ EFECTIVĂ

Articolul 23. Calcularea dobânzii anuale efective

(1) Dobînda anuală efectivă care este egală, pe o perioadă de un an, cu valoarea actuală a tuturor angajamentelor (trageri, rambursări și costuri), viitoare sau prezente, convenite de creditor și de consumator, este calculată în conformitate cu formula matematică stabilită în anexa nr. 2.

(2) În scopul calculării dobânzii anuale efective, se determină costul total al creditului pentru consumator, cu excepția costurilor suportate de către consumator pentru nerespectarea oricăruia dintre angajamentele stabilite prin contractul de credit și a altor costuri în afara prețului de achiziție, pe care, pentru achiziții de bunuri și servicii, este obligat să îl plătească, indiferent dacă tranzacția este efectuată în numerar sau pe credit. Costurile administrării unui cont care înregistrează atât operațiunile de plată, cât și tragerile, costurile de utilizare a unui mijloc de plată atât pentru operațiunile de plată, cât și pentru trageri, precum și alte costuri privind operațiunile de plată sînt incluse în costul total al creditului către consumator, cu excepția cazului în care deschiderea contului este opțională, iar costurile contului au fost indicate clar și separat în contractul de credit sau în orice alt contract încheiat cu consumatorul.

(3) Calculul dobânzii anuale efective se bazează pe ipoteza conform căreia contractul de credit urmează să rămîna valabil pe perioada convenită, iar creditorul și consumatorul își vor îndeplini obligațiile în condițiile și în termenele convenite în contractul de credit.

(4) În cazul contractelor de credit ce cuprind clauze care permit variații ale ratei dobânzii aferente creditului și, dacă este cazul, ale cheltuielilor incluse în dobînda anuală efectivă, dar necuantificabile la momentul calculării, dobînda anuală efectivă se calculează pe baza ipotezei conform căreia rata dobânzii aferente creditului și celelalte costuri vor rămîne fixe în raport cu nivelul inițial și se vor aplica pînă la încetarea contractului de credit.

(5) Dacă este necesar, ipotezele suplimentare prevăzute în anexa nr. 2 pot fi utilizate la calculul dobânzii anuale efective.

Capitolul VI

CREDITORII ȘI INTERMEDIARII DE CREDIT

Articolul 24. Obligațiile specifice ale creditorilor față de consumatori

(1) La primirea cererii de credit și a celorlalte documente necesare pentru acordarea creditului, creditorul informează consumatorul despre faptul că i s-a predat setul de acte necesare pentru acordarea creditului. În procesul examinării cererii, creditorul are dreptul, în caz de necesitate, să solicite documente suplimentare ce țin de acordarea creditului. În termen de maximum 30 de zile calendaristice de la depunerea dosarului de credit, creditorul informează consumatorul cu privire la acordarea sau neacordarea creditului. Termenul de 30 de zile poate fi extins în cazul în care consumatorul nu a transmis creditorului toate documentele solicitate suplimentar de către creditor.

(2) La momentul semnării contractului, toate părțile contractante primesc câte un exemplar original al contractului de credit, cu excepția cazului în care contractul este încheiat la distanță.

(3) Creditorii au obligația de a primi și a înregistra reclamațiile de la consumatori și de a lua toate măsurile necesare pentru a răspunde reclamațiilor depuse de consumatori în termenul și condițiile prevăzute de lege.

(4) La încetarea contractului de credit, creditorul oferă consumatorului gratuit, la cererea expresă a acestuia, un document care atestă faptul că au fost stinse toate obligațiile părților decurgând din contractul respectiv. Orice notificare pe care creditorul o face consumatorului trebuie să fie semnată, datată și înregistrată.

Articolul 25. Obligațiile specifice ale intermediarilor de credit față de consumatori

(1) Intermediarul de credit indică în materialele publicitare și în documentele destinate consumatorilor sfera atribuțiilor deținute, în special dacă lucrează exclusiv cu unul sau mai mulți creditori sau ca broker independent.

(2) În cazul în care intermediarul de credit percepe consumatorului un onorariu înainte de încheierea contractului, acesta face cunoscut consumatorului onorariul perceput; consumatorul și intermediarul de credit convin asupra onorariului pe hârtie sau pe un alt suport durabil.

(3) Onorariul datorat de consumator intermediarului de credit se comunică creditorului de către intermediarul de credit în vederea calculării dobânzii anuale efective.

Capitolul VII

MĂSURI DE PUNERE ÎN APLICARE

Articolul 26. Autoritatea de supraveghere privind respectarea legislației în domeniul contractelor de credit pentru consumatori

Autoritatea de supraveghere privind respectarea legislației cu privire la contractele de credit pentru consumatori este Agenția pentru Protecția Consumatorilor.

Articolul 27. Cerințe de punere în aplicare a prezentei legi

(1) Consumatorii nu pot renunța la drepturile ce le-au fost conferite prin prezenta lege.

(2) Creditorii trebuie să poată face dovada că au respectat cerințele în materie de informare prevăzute de prezenta lege.

Articolul 28. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi

Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Articolul 29. Soluționarea litigiilor pe cale extrajudiciară

Litigiile privind contractele de credit pentru consumatori pot fi soluționate prin aplicarea procedurii de mediere.

Capitolul VIII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 30

Prezenta lege nu se aplică contractelor de credit existente la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Articolul 31

Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării.

Articolul 32

(1) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
- b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

(2) Banca Națională a Moldovei, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege sau, după caz, va adopta actele normative necesare aplicării prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

IGOR CORMAN

**Chișinău, 12 iulie 2013.
Nr. 202.**

Informații standard privind creditul pentru consumatori

1. Numele/denumirea și datele de contact ale creditorului/intermediarului de credit	
Creditor Adresă Nr. telefon * Adresa de e-mail * Nr. fax * Adresa web *	[Denumirea/numele] [Adresa folosită de consumator]
Dacă este cazul: Intermediar de credit Adresă Nr. telefon * Adresa de e-mail * Nr. fax * Adresa web *	[Denumirea/numele] [Adresa folosită de consumator]
* Această informație este facultativă pentru creditor	
Ori de câte ori se indică „dacă este cazul”, creditorul trebuie să completeze rubrica respectivă dacă informațiile sînt relevante pentru produsul de creditare sau să șteargă informațiile respective ori rîndul respectiv dacă informațiile nu sînt relevante pentru tipul de credit avut în vedere. Indicațiile dintre parantezele pătrate furnizează explicații creditorului și trebuie să fie înlocuite cu informațiile corespunzătoare	
2. Descrierea principalelor caracteristici ale produsului de creditare	
Tipul de credit	
Valoarea totală a creditului <i>Înseamnă plafonul sau sumele totale puse la dispoziție în temeiul contractului de credit</i>	
Condițiile care reglementează tragerea creditului <i>Înseamnă modul și momentul de obținere a banilor</i>	
Durata contractului de credit	
Ratele și, dacă este cazul, ordinea în care acestea vor fi alocate	Va trebui să achitați următoarele: [valoarea, numărul și frecvența plăților care trebuie efectuate de consumator] Dobînda și/sau costurile se plătesc în modul următor:
Suma totală pe care va trebui să o achitați <i>Înseamnă suma capitalului împrumutat plus dobînda și posibilele costuri aferente creditului</i>	[Suma dintre valoarea totală a creditului și costul total al creditului pentru consumator]
Dacă este cazul: Creditul este acordat sub forma unei amînări la plată pentru un bun sau serviciu sau este legat de furnizarea anumitor bunuri sau a unui anumit serviciu. Denumirea bunului/serviciului Prețul actual	

Dacă este cazul: Garanții necesare <i>Descrierea garanției pe care trebuie să o furnizați în raport cu contractul de credit</i>	[Tipul garanțiilor]
Dacă este cazul: <i>Rambursările nu generează o amortizare imediată a capitalului</i>	
3. Costurile creditului	
Rata dobânzii aferente creditului sau, dacă este cazul, diferite rate ale dobânzii care se aplică contractului de credit	[% – fixă; sau – flotantă (cu indicele de referință aplicabil ratei inițiale a dobânzii aferente creditului); – termene]
Dobânda anuală efectivă (DAE) <i>Costul total al creditului exprimat ca procentaj anual din valoarea totală a creditului. DAE vă ajută să comparați diferite oferte</i>	[% Aici se va prezenta un exemplu reprezentativ care să menționeze toate ipotezele folosite pentru calculul dobânzii]
Pentru obținerea creditului sau pentru obținerea creditului conform clauzelor și condițiilor convenite, este obligatoriu să se încheie: – un contract de asigurare pentru garantarea creditului; sau – un contract privind un alt serviciu accesoriu? <i>În cazul în care costurile acestor servicii nu sînt cunoscute de creditor, acestea nu sînt incluse în DAE</i>	Da/nu [dacă da, precizați tipul de asigurare] Da/nu [dacă da, precizați tipul de serviciu accesoriu]
Costuri aferente	
Dacă este cazul: Este necesar să se mențină unul sau mai multe conturi pentru înregistrarea atît a operațiunilor de plată, cît și a tragerilor	
Dacă este cazul: Suma costurilor aferente utilizării unui mijloc specific de plată (de exemplu, a cardului de credit)	
Dacă este cazul: Orice alte costuri rezultate din contractul de credit	
Dacă este cazul: Condițiile în care costurile privind contractul de credit menționate pot fi modificate	
Dacă este cazul: Obligația de a plăti pentru serviciile notariale	
Costuri în caz de întârziere la plată <i>Plățile neefectuate ar putea să aibă consecințe grave pentru dumneavoastră (de exemplu, vînzare silită) și să îngreuneze obținerea de credite</i>	Vi se va percepe [... (informații privind rata dobânzii aplicabilă și modalitățile de ajustare a acestuia și, după caz, penalitățile de întârziere)] pentru plățile efectuate cu întârziere

4. Alte aspecte juridice importante	
Dreptul de revocare <i>Aveți dreptul să renunțați la contractul de credit în termen de 14 zile calendaristice</i>	Da/nu
Rambursare anticipată <i>Aveți dreptul la rambursare anticipată totală sau parțială a creditului în orice moment</i>	
Dacă este cazul: Creditorul are dreptul la compensație în caz de rambursare anticipată	[Stabilirea compensației (metoda de calcul) conform dispozițiilor art. 20 din Legea nr. 202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori]
Consultarea unei baze de date <i>Creditorul trebuie să vă informeze imediat și gratuit asupra rezultatelor consultării unei baze de date în cazul în care cererea de creditare este respinsă în baza acestei consultări. Acest lucru nu se aplică în cazul în care furnizarea unor astfel de informații este interzisă prin lege sau contravine obiectivelor de ordine publică sau de securitate publică</i>	
Dreptul la un proiect de contract de credit <i>Aveți dreptul ca, la cerere, să obțineți gratuit un exemplar al proiectului de contract de credit. Această dispoziție nu se aplică în cazul în care, în momentul cererii, creditorul nu dorește să încheie contractul de credit cu dumneavoastră</i>	
Dacă este cazul: Perioada de timp pe parcursul căreia creditorul este ținut să-și respecte obligațiile precontractuale	Această informație este valabilă de la... până la...
Dacă este cazul: 5. Informații suplimentare care trebuie oferite în cazul comercializării la distanță a serviciilor financiare	
a) referitoare la creditor	
Dacă este cazul: Reprezentantul creditorului Adresă Nr. telefon * Adresa de e-mail * Nr. fax * Adresa web *	[Denumirea/numele] [Adresa folosită de consumator]
Dacă este cazul: Înregistrarea	[Registrul comerțului în care este înregistrat creditorul și numărul de înregistrare al acestuia sau un mijloc de identificare echivalent din registrul respectiv]
Dacă este cazul: Autoritatea de supraveghere	
b) referitoare la contractul de credit	
Dacă este cazul:	[Instrucțiuni practice privind exercitarea

Anexa nr. 1 (continuare)

Exercitarea dreptului de revocare	dreptului de revocare, indicându-se, printre altele, perioada de exercitare a dreptului; adresa la care trebuie trimisă notificarea privind exercitarea dreptului de revocare și consecințele neexercitării acestuia]
Dacă este cazul: Legea luată de creditor ca bază pentru stabilirea raporturilor cu dumneavoastră înainte de încheierea contractului de credit	
Dacă este cazul: Clauza care precizează legislația aplicabilă contractului de credit și/sau instanța competentă	[De inclus aici clauza relevantă]
Dacă este cazul: Regimul lingvistic	Informațiile și termenii contractuali se vor furniza în [limba respectivă]. Cu consimțământul dumneavoastră, intenționăm să comunicăm în [limba respectivă/limbile respective] pe durata contractului de credit
c) referitoare la căi de atac	
Existența și posibilitatea recurgerii la o procedură extrajudiciară de contestare și la o cale de atac	[Dacă există sau nu posibilitatea recurgerii la o procedură extrajudiciară de contestare și la o cale de atac pentru consumatorul care este parte la contractul încheiat la distanță și, în caz afirmativ, modalitățile de acces la acestea]
* Această informație este facultativă pentru creditor	

Ecuatia de calcul al dobânzii anuale efective

1. Ecuatia fundamentală care exprimă echivalența dintre trageri, pe de o parte, și rambursări și costuri, pe de altă parte.

Ecuatia fundamentală, care stabilește dobânda anuală efectivă (DAE), exprimă, pe perioada unui an, egalitatea dintre valoarea totală prezentă a tragerilor, pe de o parte, și valoarea totală prezentă a rambursărilor și a costurilor suportate, pe de altă parte, adică:

$$\sum_{k=1}^m C_k(1+X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l(1+X)^{-s_l},$$

unde:

- X este DAE;
- m este numărul ultimei trageri;
- k este numărul unei trageri, astfel $1 \leq k \leq m$,
- C_k este valoarea tragerii k ;
- t_k este intervalul, exprimat în ani și fracțiuni de an, dintre data primei trageri și data fiecărei trageri ulterioare, astfel $t_1 = 0$,
- m' este numărul ultimei rambursări sau plăți;
- l este numărul unei rambursări sau plăți;
- D_l este cuantumul unei rambursări sau plăți;
- s_l este intervalul, exprimat în ani și fracțiuni de an, dintre data primei trageri și data fiecărei rambursări sau plăți următoare.

Note:

- a) sumele plătite de ambele părți la diferite momente nu trebuie neapărat să fie egale și nu trebuie să fie plătite neapărat la intervale egale;
- b) data începerii este cea a primei trageri;
- c) intervalele dintre datele utilizate în calcule sînt exprimate în ani sau în fracțiuni de an. Un an se consideră a avea 365 de zile (sau 366 de zile pentru anii bisecți), 52 de săptămîni sau 12 luni egale. O lună egală se consideră a avea 30,41666 zile (adică 365/12), indiferent dacă este sau nu un an bisect;
- d) rezultatul calculului trebuie exprimat cu o precizie de cel puțin o zecimală. Dacă a doua zecimală este mai mare sau egală cu 5, la prima zecimală se adăugă unu;
- e) ecuația poate fi rescrisă folosind o singură sumă și conceptul de fluxuri (A_k), care vor fi pozitive sau negative, cu alte cuvinte plătite sau primite în perioade de la 1 la k , exprimate în ani, adică:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-t_k},$$

S fiind balanța de fluxuri prezentă. În cazul în care scopul este păstrarea echivalenței fluxurilor, valoarea va fi zero.

2. Ipoteze suplimentare pentru calculul dobânzii anuale efective:

a) în cazul în care prin contractul de credit se acordă consumatorului libertate în privința efectuării tragerilor, se consideră că suma totală a creditului este trasă imediat și în întregime;

b) în cazul în care un contract de credit dă consumatorului libertatea în privința efectuării tragerilor în general, dar impune, printre diferitele modalități de tragere, o limitare în ceea ce privește suma și perioada de timp, valoarea creditului se consideră a fi trasă la prima dată prevăzută în contractul de credit și în conformitate cu aceste limite de tragere;

c) în cazul în care un contract de credit prevede modalități de tragere diferite, cu costuri diferite sau cu rate ale dobânzii aferente creditului diferite, valoarea totală a creditului se consideră a fi trasă la nivelul cel mai mare al costurilor și al ratei dobânzii aferente creditului aplicate mecanismului de tragere cel mai frecvent utilizat pentru respectivul tip de contract de credit;

d) în cazul unei facilități de tip „descoperit de cont” (overdraft), valoarea totală a creditului se consideră a fi trasă în totalitate și pe întreaga durată a contractului de credit. În cazul în care durata facilității de tip „descoperit de cont” (overdraft) nu este cunoscută, dobânda anuală efectivă se calculează în baza ipotezei că durata creditului este de 3 luni;

e) în cazul unui contract de credit cu durată nedeterminată, altul decât o facilitate de tip „descoperit de cont” (overdraft), se presupune că:

– creditul este oferit pentru o perioadă de un an, începând de la data tragerii inițiale și că plata finală efectuată de consumator lichidează soldul capitalului, dobânzile și alte costuri eventuale;

– capitalul este rambursat de consumator în tranșe egale lunare, începând cu o lună de la data tragerii inițiale. Totuși, în cazurile în care capitalul trebuie să fie rambursat în totalitate, într-o singură tranșă, în cadrul fiecărei perioade de plată, tragerile și rambursările succesive ale întregului capital efectuate de către consumator se presupune că sînt efectuate de-a lungul unei perioade de un an. Dobânzile și alte costuri se aplică în conformitate cu aceste trageri și rambursări de capital și așa cum se prevede în contractul de credit.

În sensul prezentului punct, un contract de credit pe durată nedeterminată este un contract de credit fără durată fixă și cuprinde creditele care trebuie să fie

rambursate în totalitate în cadrul unei perioade de timp sau după o perioadă de timp, dar care, odată ce au fost rambursate, devin disponibile pentru o altă tragere;

f) în cazul unor contracte de credit, altele decât facilitatea de tip „descoperit de cont” (overdraft) și creditele pe durată nedeterminată, așa cum sînt menționate la lit. d) și e):

– în cazul în care data sau suma unei rambursări de capital care trebuie să fie efectuată de către consumator nu poate fi stabilită, se presupune că rambursarea se efectuează la prima dată prevăzută în contractul de credit și pentru suma cea mai mică prevăzută în acest contract;

– în cazul în care data încheierii contractului de credit nu este cunoscută, se presupune că data tragerii inițiale este data care corespunde intervalului cel mai scurt dintre această dată și data primei plăți efectuate de către consumator;

g) în cazul în care data sau suma unei plăți care trebuie să fie efectuată de către consumator nu poate fi stabilită în baza contractului de credit sau a ipotezelor menționate la lit. d), e) sau f), se presupune că plata se efectuează în conformitate cu datele și condițiile solicitate de către creditor și, atunci cînd acestea nu sînt cunoscute:

– dobînzile sînt achitate împreună cu rambursările de capital;

– un cost care nu este purtător de dobînzii, exprimat sub forma unei sume unice, este achitat la data încheierii contractului de credit;

– costurile care nu sînt purtătoare de dobînzii, exprimate sub forma mai multor plăți, sînt achitate la intervale regulate, începînd cu data primei rambursări de capital și, în cazul în care suma acestor plăți nu este cunoscută, se presupune că reprezintă sume egale;

– plata finală lichidează soldul capitalului, dobînzile și alte costuri eventuale;

h) în cazul în care sînt oferite rate ale dobînzii aferente creditului și costuri diferite pentru o perioadă sau sumă limitată, rata dobînzii aferente creditului și costurile se consideră a fi la nivelul cel mai mare pentru întreaga durată a contractului de credit;

i) pentru contractele de credit de consum în cadrul cărora s-a convenit o rată fixă a dobînzii aferente creditului pentru perioada inițială, la sfîrșitul căreia se stabilește o nouă rată a dobînzii aferente creditului care este ulterior ajustată periodic în funcție de un indicator convenit, calculul dobînzii anuale efective va porni de la ipoteza că, la sfîrșitul perioadei cu rată fixă a dobînzii aferente creditului, rata dobînzii aferente creditului este aceeași ca la momentul calculării dobînzii anuale efective în baza valorii indicatorului convenit de la acel moment.

Informații privind creditul pentru consumatori referitoare la facilitatea de tip „descoperit de cont” (overdraft), creditul pentru consumatori oferit de către anumite organizații de microfinanțare și conversia datoriilor

1. Numele/denumirea și datele de contact ale creditorului/ intermediarului de credit	
Creditor Adresă Nr. telefon * Adresa de e-mail * Nr. fax * Adresa web *	[Denumirea/numele] [Adresa folosită de consumator]
Dacă este cazul: Intermediar de credit Adresă Nr. telefon * Adresa de e-mail * Nr. fax * Adresa web *	[Denumirea/numele] [Adresa folosită de consumator]
* Această informație este facultativă pentru creditor	
Ori de câte ori se indică „dacă este cazul”, creditorul trebuie să completeze rubrica respectivă dacă informațiile sînt relevante pentru produsul de creditare sau să șteargă informațiile respective sau rîndul respectiv dacă informațiile nu sînt relevante pentru tipul de credit avut în vedere. Indicațiile dintre parantezele pătrate furnizează explicații creditorului și trebuie să fie înlocuite cu informațiile corespunzătoare	
2. Descrierea principalelor caracteristici ale produsului de creditare	
Tipul de credit	
Valoarea totală a creditului <i>Înseamnă plafonul sau sumele totale puse la dispoziție în temeiul contractului de credit</i>	
Durata contractului de credit	
Dacă este cazul: Vi se poate cere în orice moment rambursarea integrală a creditului	
3. Costurile creditului	
Rata dobînzii aferente creditului sau, dacă este cazul, diferite rate ale dobînzii care se aplică contractului de credit	[% – fixă; sau – flotantă (cu indicele de referință aplicabil ratei inițiale a dobînzii aferente creditului)]
Dacă este cazul: Dobînda anuală efectivă (DAE) <i>Costul total al creditului exprimat ca procentaj anual din suma totală a creditului. DAE vă ajută să comparați diferite oferte</i>	[% Aici se va prezenta un exemplu reprezentativ care să menționeze toate ipotezele folosite pentru calculul dobînzii]

Dacă este cazul: Costurile Dacă este cazul: Condițiile în care aceste costuri pot fi modificate	[Costurile aplicabile din momentul încheierii contractului de credit]
Costuri în caz de întârziere la plată <i>Plățile neefectuate ar putea să aibă consecințe grave pentru dumneavoastră (de exemplu, vânzare silită) și să îngreuneze obținerea de credite</i>	Vi se va percepe [...(informații privind rata dobânzii aplicabilă și modalitățile de ajustare a acesteia, precum și, după caz, penalitățile de întârziere)] pentru plățile efectuate cu întârziere
4. Alte aspecte juridice importante	
Rezilierea contractului de credit	[Condițiile și procedura pentru rezilierea contractului de credit]
Consultarea unei baze de date <i>Creditorul trebuie să vă informeze imediat și gratuit asupra rezultatelor consultării unei baze de date în cazul în care creditul este respins în baza acestei consultări. Acest lucru nu se aplică în cazul în care furnizarea unor astfel de informații este interzisă de legislație sau contravine obiectivelor de ordine publică sau de securitate publică</i>	
Dacă este cazul: Perioada de timp în care creditorul se află sub incidența obligațiilor precontractuale	Această informație este valabilă de la... până la...
Dacă este cazul: 5. Informații suplimentare care trebuie oferite dacă informațiile precontractuale sînt furnizate de către anumite organizații de creditare sau dacă se referă la un credit pentru consumatori în vederea conversiei unei datorii	
Ratele și, dacă este cazul, ordinea în care acestea vor fi alocate	Va trebui să achitați următoarele: [exemplu reprezentativ al unui tabel al ratelor, incluzînd cuantumul, numărul și frecvența plăților care trebuie efectuate de consumator]
Suma totală pe care trebuie să o achitați	
Rambursare anticipată <i>Aveți dreptul la rambursarea anticipată totală sau parțială a creditului în orice moment.</i> Dacă este cazul: Creditorul are dreptul la compensație în caz de rambursare anticipată	
Dacă este cazul: 6. Informații suplimentare care trebuie oferite în cazul comercializării la distanță a serviciilor financiare	
a) referitoare la creditor	
Dacă este cazul: Reprezentantul creditorului Adresă Nr. telefon *	[Denumirea/numele] [Adresa folosită de consumator]

Anexa nr. 3 (continuare)

Adresa de e-mail*	
Nr. fax*	
Adresa web*	
Dacă este cazul: Înregistrarea	[Registrul comerțului în care este înregistrat creditorul și numărul de înregistrare al acestuia sau un mijloc de identificare echivalent din registrul respectiv]
Dacă este cazul: Autoritatea de supraveghere	
b) referitoare la contractul de credit	
Dreptul de revocare <i>Aveți dreptul să renunțați la contractul de credit în termen de 14 zile calendaristice</i> Dacă este cazul: Exercitarea dreptului de revocare	Da/nu [Instrucțiuni practice privind exercitarea dreptului de revocare, indicându-se, printre altele, adresa la care trebuie trimisă notificarea privind exercitarea dreptului de revocare și consecințele neexercitării acestuia]
Dacă este cazul: Legea luată de creditor ca bază pentru stabilirea relațiilor cu dumneavoastră înainte de încheierea contractului de credit	
Dacă este cazul: Clauza care precizează legislația aplicabilă contractului de credit și/sau instanța competentă	[De inclus aici clauza relevantă]
Dacă este cazul: Regimul lingvistic	Informațiile și termenii contractuali se vor furniza în [limba respectivă]. Cu consimțământul dumneavoastră, intenționăm să comunicăm în [limba/limbile respective] pe durata contractului de credit
c) referitoare la căile de atac	
Existența și posibilitatea recurgerii la o procedură extrajudiciară de contestare și la o cale de atac	[Dacă există sau nu posibilitatea recurgerii la o procedură extrajudiciară de contestare și la o cale de atac pentru consumatorul care este parte la contractul încheiat la distanță și, în caz afirmativ, modalitățile de acces la acestea]
* Această informație este facultativă pentru creditor	